

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Кафедра цивільного, нотаріального та виконавчого процесу

НОВЕЛИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ

**Матеріали
науково-практичної конференції**

***5 травня 2025 року
м. Одеса***

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
Неллі Юріївни Голубевої

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.919.(477)(062)

H727

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.29744>

У збірці матеріалів науково-практичної конференції представлено тези доповідей науковців, що висвітлюють актуальні питання новел цивільного процесуального законодавства, зокрема інституту спрощеного провадження як ефективного механізму вирішення нескладних цивільних справ. У доповідях науковців обґрунтовано доцільність спрощеної процедури розгляду, що дозволяє забезпечити оперативність та економічність судового процесу. Особлива увага приділена критеріям віднесення справ до спрощеного провадження, правовим гарантіям учасників процесу, а також окреслено напрями подальшого вдосконалення законодавства з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у межах цивільної юрисдикції.

Укладачі:

Н. Ю. Голубєва — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат;

І. А. Яніцька — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

О. В. Сатановська — аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

Друкуються за рішенням кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу НУ «Одеська юридична академія» (*протокол № 10 від 23.05.2025 р.*)

Парфьонов Георгій Володимирович Оптимізація повноважень державних та приватних виконавців в Україні	79
Петренко Наталія Дмитрівна Щодо процедури вирішення питання про накладення судового штрафу: «процес в процесі»	82
Пригуляк Валерій Миколайович Судова практика в роботі приватного виконавця	84
Русецька Оксана Олександрівна Деякі зміни цивільного процесуального законодавства щодо здійснення судового контролю за виконанням рішень	90
Татулич Ірина Юріївна Заочний розгляд справи як протидія зловживанню процесуальними правами учасниками справи	92
Колечко Дмитро Миколайович Виконання судового наказу в справах про стягнення аліментів на дитину	97
Панаїд Яна Ігорівна Суперечлива поведінка в конвенційній системі захисту цивільних прав: позиція ЄСПЛ	99
Федорчук Юлія Олександрівна Окремі аспекти вчинення виконавчих написів на кредитних договорах	101
Снітко Андрій Сергійович Принцип добросовісності та заборона зловживання процесуальними правами	104

дитиною та розширення повноважень органів опіки. Це сприятиме ефективнішому та гуманнішому виконанню рішень з урахуванням психологічного добробуту дитини.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про виконавче провадження» від 09.02.2025 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.
2. Кримінальний кодекс України від 01.02.2025 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Сімейний кодекс України від 19.12.2024 № 2341-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
4. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного суду щодо вирішення спорів про участь у вихованні дитини URL:https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KCS_vuh_dutunu.pdf.

Парфьонов Георгій Володимирович

*заступник голови Ради приватних виконавців України,
приватний виконавець виконавчого округу Одеської області,
аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник

Андронов Ігор Володимирович

*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ОПТИМІЗАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНИХ ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ В УКРАЇНІ

Доволі звичним для вітчизняних правників є розуміння ролі державних та приватних виконавців як суб'єктів, уповноважених втілювати в життя приписи судових рішень, а також рішень інших органів та посадових осіб, які застосовують у разі необхідності заходи примусу до боржників, та накладають на несумлінних боржників різноманітні стягнення та обмеження від накладення арешту на майно до заборони керування транспортними засобами. При цьому всі ці заходи вживаються виконавцями вже після ухвалення рішення та набрання ним законної сили. Відтак за відсутності рішення, яке необхідно виконувати, виконавець безсилий зробити будь-які дії із застосування своїх професійних знань та навичок. Це вважається цілком природ-

нім для даної професії, зважаючи, хоча б, на її назву — виконавець, тобто особа, яка щось виконує. Тому й у ст. 3 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» зазначається, що «завданням органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом» [1].

Утім така ситуація не є єдино можливою, а аналіз практики функціонування державних та приватних виконавців у інших країнах дає можливість побачити, що професія виконавця має набагато більший потенціал. Фахівці цієї професії можуть мати значно більший обсяг повноважень та вирішувати значно ширше коло питань, ніж це відбувається в нашій державі.

Так, у Франції виконавці, окрім, власне, виконання судових рішень та інших виконавчих документів, надають цілий комплекс різноманітних послуг, до яких належать: вручення сторонам судових та позасудових документів, організація аукціонів, позасудове стягнення боргів (маються на увазі дії виконавців, спрямовані на спонукання боржника повернути борг без звернення до суду: нагадування телефоном, електронні листи та листи-попередження, переговори з боржником з метою досягнення мирової угоди для якнайшвидшого виконання зобов'язання, пропозиція планів оплати тощо), посередництво (медіація), надання консультацій кредиторам та допомоги у складанні юридичних документів, контроль та моніторинг за порядком проведення та результатами жеребкування та лотерей з метою запобігання будь-яким шахрайствам та підробкам, управління майном, підготовка звітів про фактичні обставини й страхове посередництво. Їх універсальність та досвід роблять представників даної професії важливими гравцями у забезпеченні дотримання закону та захисту прав громадян, тим самим французькі виконавці утверджують свою роль опори судової системи [2].

Повноваження німецьких виконавців також не обмежуються виключно виконанням судових рішень та інших виконавчих документів. Зокрема, вони здійснюють вручення офіційних документів (наприклад, повідомлення про припинення трудових відносин або оренди майна) з фіксацією факту та часу такого вручення у відповідному сертифікаті [3].

Подібно до своїх європейських колег польські виконавці також мати право діяти поза межами виконання приписів виконавчих документів. Вони на вимогу суду особисто вручають судові повідомлення, процесуальні документи та інші документи безпосередньо адресатам, оформлюючи повідомлення про вручення із зазначенням дати; складають протоколи фактичного стану; за дорученням організатора

аукціону здійснюють офіційний нагляд за проведенням добровільних прилюдних торгів з присудженням найнижчої або найвищої ставки (ч. 4 ст. 3 Закону Республіки Польща «Про судових виконавців» (Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych)) [4].

Виконавці у Республіці Молдова також наділені деякими повноваженнями, яких не мають їх українські колеги. Вони вправі за відповідну плату за заявою зацікавлених осіб здійснювати вручення процесуальних документів, а також мати право складати констатаційні акти, в яких фіксуються фактичні обставини для можливості подальшого їх використання як доказів у суді (ст. ст. 25, 28, 29 Виконавчого кодексу Республіки Молдова (Codul De Executare al Republicii Moldova)) [5].

Не претендуючи на настільки широку сферу діяльності, яку здійснюють французькі виконавці, варто все ж відзначити, що обмеження діяльності українських виконавців лише рамками виконавчого провадження суттєво звужує їх можливості та не дає розкрити увесь потенціал даної професії.

У зв'язку з вищезазначеним, з метою оптимізації повноважень державних та приватних виконавців в Україні для надання їм можливостей діяти поза межами виконавчого провадження, сприяючи фізичним та юридичним особам у захисті їх прав та охоронюваних законом інтересів, пропонується наділити державних та приватних виконавців правом складати на підставі договору з заінтересованими особами, а також за дорученням суду протоколи фактичного стану, які можуть бути використані в суді як докази існування певних обставин на конкретний момент часу.

Список використаних джерел

1. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 29. Ст. 535.
2. Me Briedj. Les différentes missions du Commissaire de Justice. <https://www.village-justice.com/articles/les-differentes-missions-commissaire-justice,50260.html>.
3. Dr. Philipp Hammerich. Gerichtsvollzieher: Zuständigkeit, Aufgaben, Befugnisse und Kosten. <https://www.schuldnerberatung.de/gerichtsvollzieher>.
4. Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU2018000077>.
5. Codul De Executare al Republicii Moldova. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122067&lang=ro.